

POM11JO

Esi- ja alkuopetus

Kainulainen
Syksy 2016

Fiilikset luennon jäljiltä

Vierailu esiopetusryhmässä tai alkuopetuksessa

Selvitte vierailunne aikana seuraavia asioita

1. oppimisympäristöstä:

- o Millainen on esiopetuksen tai alkuluokan oppimisympäristö ja miten se huomioi oppilaiden yksilöllisyyden?
- o (Esim: Miten tila on järjestetty ja "sisustettu" lapsen oppimista ja kasvua tukevaksi? Missä muualla opiskellaan kuin luokahuoneessa? Millaisia materiaaleja ja välineitä käytetään? Millaisia työskentelytapoja käytetään? Millaista vuorovaikutusta työskentelytavat mahdollistavat lasten välillä/aikuisen ja lasten välillä ?)

2. oppisisällöistä:

- o Mitä laaja-alaisia oppimiskokonaisuuksia/oppiainesisältöjä/oppiaineita opetukseen sisältyy (vrt. Esiopetuksen opetussuunnitelma 2014 ja Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

3. opetuksesta:

- o Miten lapsikeskeisyys ja/tai opettajajohtoisuus ilmenee?
  - o Miten lapsi ja lapsen lähtökohdat otetaan huomioon? Miten toiminta lähtee liikkeelle lapsesta käsin esim. niin, että lapselle merkitykselliset asiat ja kiinnostuksen kohteet sekä lapsen oma aktiivisuus otetaan huomioon?/ Millä tavoin toiminta lähtee liikkeelle tai ohjautuu opettajan toiminnasta käsin?
- o Oliko opetuksessa mukana moniammatillisuutta?
  - o Esim. luokanopettajan, lastentarhanopettajan, erityisopettajan, erityislasterhanopettajan yhteistyötä.
- o Entä samanaikaisopettamisen tai tiimiopettajuuden muotoja?
  - o Esim. luokanopettaja/erityisopettaja/lastentarhanopettaja opettavat yhdessä.

4. kasvun ja oppimisen tukemisesta:

- o Miten lasten opetusta eriytettiin?
- o Miten (ryhmittelyt, sermit, erityisopettajan mukana olo, erilliset tilat ym.) kolmiportaisen tuen järjestäminen oppilasryhmässä toteutui?
  - Saitko selville kuka lapsista on yleisen / tehostetun / erityisen tuen piirissä?

Vierailujen (ja koonnin) antia

- o Mitä saitte selville? Mikä
  - o innosti?
  - o kiinnosti?
  - o ihmetytti?
  - o ärsytti?
- o Muuta yhteisesti pureskeltavaa vierailujen perusteella?
- o Avautuiko kokonaisopetuksen/eheytytyn opetuksen maailma?

Kokonaisopetus (Halonen 2011)

Vrt. eheytetty opetus ja ilmiölähtöisyys...

Eri oppiaineisiin sijoittuvat oppisisällöt, mutta samaan aiheeseen liittyvä aines kootaan kokonaisuudeksi.

Tavoite: vähentää ainejakoisuutta ja auttaa lasta jäsentämään kokonaisuuksia

Etuja:

- o oppimismotivaatio kasvaa,
- o tukee kielellistä kehitystä,
- o oppimistulokset paranevat (heikot hyötty eniten),
- o lisää opetusaikaa kun päällekkäisyydet poistuvat,
- o oppiaines jäsentyy paremmin,
- o työskentelyn pitkäjänteisyys kehittyy,
- o opettajalla mahdollisuus käyttää omia vahvuuksiaan,
- o opettajien yhteistyö lisääntyy

Eheytetty opetus (Halonen 2011)

Opetus rakentuu kokonaisuuksien varaan siten, että oppiminen liitetään lapsen elämänpiiriin ja sillä on välitöntä merkitystä lapselle

VRT. Ilmiölähtöisyys...

Keskeisiä piirteitä:

- o Yhteisvastuullinen kasvatus
- o Elinikäisen oppimisen perustaidot
- o Prosessikeskeiset ops:it ja työtavat
- o Vuorovaikutteisuus oppimisen perusta
- o Maailmankuvaa laajentavat sisällöt
- o Kannustava ja prosessikeskeinen arviointi

Eheytyt esi- ja alkuopetuksessa

(Halonen 2011)

- o **Jatkumo** esiopetuksesta alkuopetukseen
- o Lasten tarpeista nousevat tavoitteet
- o Opetuksen teemojen rakentaminen **ajattelutaitoja ja analyysitaitoja** tukeviksi ts. pohjana prosessitavoitteet, joita sisällöt palvelevat
- o **Lapsilähtöinen pedagogiikka:**
  - a) Lähikehityksen vyöhykkeellä toimiminen
  - b) Lasten kiinnostuksen kohteet ja kokemukset
  - c) Prosessikeskeiset yhteistoiminnalliset toimintatavat mm. leikki, sadut, projektit, tutkiva oppiminen
  - d) Lasten panosta mukana suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa kehitystasonsa mukaan

Pohdittavaksi

- o Mitä mahdollisuuksia käsityksenne mukaan esi- ja alkuopetus tarjoaa luokanopettajalle 3. luokalta eteenpäin?
- o Millaisia haasteita käsityksenne mukaan esi- ja alkuopetus tarjoaa luokanopettajalle 3. luokalta eteenpäin?
- o Miksi kokonaisopetus ei (yleensä) jatku / opetus ei (yleensä) ole eheytettyä alkuopetuksen jälkeen?
- o Muuta...?